Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (neljäs jaosto)

28 päivänä heinäkuuta 2016*

Ennakkoratkaisupyyntö — Kiireellinen ennakkoratkaisumenettely — Poliisiyhteistyö ja oikeudellinen yhteistyö rikosasioissa — Puitepäätös 2002/584/YOS — 26 artiklan 1 kohta — Eurooppalainen pidätysmääräys — Luovuttamisen vaikutukset — Täytäntöönpanojäsenvaltiossa säilöön otettuna vietetyn ajan vähentäminen — Käsite ”säilöönotto” — Muut vapautta rajoittavat toimenpiteet kuin vankeus — Kotiaresti, johon on yhdistetty sähköisen valvontapannan käyttö — Euroopan unionin perusoikeuskirja — 6 ja 49 artikla

Asiassa C-294/16 PPU,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (Łódźin Łódź-Śródmieścien alioikeus, Puola) on esittänyt 24.5.2016 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 25.5.2016, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

JZ

vastaan

Prokuratura Rejonowa Łódź – Śródmieście,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (neljäs jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja T. von Danwitz sekä tuomarit C. Lycourgos (esittelevä tuomari), E. Juhász, C. Vajda ja K. Jürimäe,

julkisasiamies: M. Campos Sánchez-Bordona,

kirjaaja: hallintovirkamies M. Aleksejev,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 4.7.2016 pidetyssä suullisessa käsittelyssä esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

— Puolan hallitus, asiamiehinään B. Majczyna ja J. Sawicka,

— Saksan hallitus, asiamiehinään T. Henze ja M. Hellmann,

— Yhdistyneen kuningaskunnan hallitus, asiamiehenään C. R. Brodie, avustajanaan D. Blundell, barrister,

— Euroopan komissio, asiamiehinään M. Owsiany-Hornung ja S. Grünheid,

* Oikeudenkäyntikieli: puola.

kuultuaan julkisasiamiehen 19.7.2016 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS (EYVL 2002, L 190, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS (EUVL 2009, L 81, s. 24; jäljempänä puitepäätös 2002/584), 26 artiklan 1 kohdan tulkintaa.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat JZ ja Prokuratura Rejonowa Łódź – Śródmieście (Łódźin alueellinen syyttäjäviranomainen, Puola) ja joka koskee JZ:n vaatimusta siitä, että sen vapausrangaistuksen, johon hänet tuomittiin Puolassa, kokonaiskestosta vähennetään ajanjakso, jonka ajan eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanojäsenvaltio – eli nyt käsiteltävässä asiassa Ison-Britannian ja Pohjois-Irlannin yhdistynyt kuningaskunta – sovelsi häneen sähköistä valvontaa yhdistettynä kotiarestiin hänen oleskelupaikassaan.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Euroopan ihmisoikeussopimus

3 Roomassa 4.11.1950 allekirjoitetun ihmisoikeuksien ja perusvapauksien suojaamiseksi tehdyn yleissopimuksen (jäljempänä Euroopan ihmisoikeussopimus) 5 artiklan, jonka otsikkona on ”Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen”, 1 kappaleessa määrätään, että ”jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen”.

Perusoikeuskirja

4 Euroopan unionin perusoikeuskirjan 6 artiklan, jonka otsikko on ”Oikeus vapauteen ja turvallisuuteen”, mukaan ”jokaisella on oikeus vapauteen ja henkilökohtaiseen turvallisuuteen”,

5 Perusoikeuskirjan 49 artiklan, jonka otsikko on ”Laillisuusperiaate ja rikoksista määrättävien rangaistusten oikeasuhteisuuden periaate”, 3 kohdassa määrätään, että ”rangaistus ei saa olla epäsuhteessa rikoksen vakavuuteen”.

6 Perusoikeuskirjan 52 artiklan, jonka otsikkona on ”Oikeuksien ja periaatteiden ulottuvuus ja tulkinta”, 3 ja 7 kohdassa määrätään seuraavaa:

”3. Siltä osin kuin tämän perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat [Euroopan ihmisoikeussopimuksessa] taattuja oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin mainitussa yleissopimuksessa. Tämä määräys ei estä unionia myöntämästä tätä laajempaa suojaa.

– –

7. Unionin ja jäsenvaltioiden tuomioistuimet ottavat asianmukaisesti huomioon tämän perusoikeuskirjan tulkitsemisen ohjaamiseksi laaditut selitykset.”

Puitepäätös 2002/584

7 Puitepäätöksen 12 perustelukappaleen mukaan kyseisessä puitepäätöksessä kunnioitetaan perusoikeuksia ja noudatetaan SEU 6 artiklassa tunnustettuja ja perusoikeuskirjasta, erityisesti sen VI luvusta, kuvastuvia periaatteita.

8 Kyseisen puitepäätöksen 1 artiklan 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

”Tämä puitepäätös ei vaikuta velvoitteeseen kunnioittaa [SEU] 6 artiklassa taattuja perusoikeuksia ja keskeisiä oikeusperiaatteita.”

9 Puitepäätöksen 12 artiklassa, jonka otsikko on ”Henkilön pitäminen säilössä”, säädetään seuraavaa:

”Kun henkilö otetaan kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko säilössä pitämistä jatkettava. Väliaikainen vapauttaminen on mahdollista milloin hyvänsä täytäntöönpanojäsenvaltion kansallisen lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että kyseisen jäsenvaltion toimivaltainen viranomainen toteuttaa tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet etsityn henkilön pakenemisen estämiseksi.”

10 Puitepäätöksen 2002/584 3 lukuun, jonka otsikko on ”Luovuttamisen vaikutukset”, sisältyvässä 26 artiklassa, jonka otsikko on ”Täytäntöönpanojäsenvaltiossa säilöön otettuna vietetyn ajan vähentäminen”, säädetään seuraavaa:

”1. Pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio vähentää eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuvan säilöönottoajan vapausrangaistuksen kokonaisajasta, joka olisi suoritettava pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen tuomitsemisen seurauksena.

2. Siksi täytäntöönpanosta vastaavan oikeusviranomaisen tai 7 artiklan nojalla nimetyn keskusviranomaisen on luovuttamisen yhteydessä toimitettava pidätysmääräyksen antaneelle oikeusviranomaiselle kaikki tiedot siitä, miten kauan eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella etsityn henkilön vapaudenmenetys on kestänyt.”

Puolan oikeus

11 Puolan 6.6.1997 annetun rikoslain (Kodeks karny; Dz. U., nro 88, järjestysnumero 553) 63 §:n 1 momentin mukaan määrätystä rangaistuksesta vähennetään tosiasiallisen vapaudenmenetyksen kesto pyöristettynä kokonaisiksi päiviksi siten, että yksi päivä tosiasiallista vapaudenmenetystä vastaa yhtä päivää vapaudenmenetyksen käsittävää rangaistusta, kahta päivää vapautta rajoittavaa rangaistusta tai kahta päiväsakkoa. Rikoslain 63 §:n 1 momentissa tarkoitettuna päivänä pidetään 24 tunnin aikaa laskettuna vapaudenmenetyksen tosiasiallisesta alkamishetkestä.

12 6.6.1997 annetun rikosprosessilain (Kodeks postępowania karnego; Dz. U., nro 89, järjestysnumero 555; jäljempänä rikosprosessilaki) 607f §:n, jolla pannaan täytäntöön Puolan oikeusjärjestyksessä puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohta, mukaan tuomitusta tai täytäntöön pantavasta rangaistuksesta vähennetään luovuttamiseen liittyvän tosiasiallisen vapaudenmenetyksen kesto pidätysmääräyksen täytäntöönpanojäsenvaltiossa.

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymys

13 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi (Łódźin Łódź-Śródmieścien alioikeus, Puola) määräsi 27.3.2007 antamallaan tuomiolla JZ:lle kolmen vuoden ja kahden kuukauden vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen.

14 Koska JZ pakoili Puolan oikeusviranomaisia, hänestä annettiin eurooppalainen pidätysmääräys. Ison-Britannian viranomaiset panivat eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöön ottamalla JZ:n kiinni 18.6.2014, ja ne pitivät hänet pidätettynä 19.6.2014 saakka. Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi vähensi 25.6.2015 tekemällään päätöksellä tämän ajan JZ:n Puolassa suoritettavaksi tuomitusta vapaudenmenetyksen käsittävästä rangaistuksesta.

15 JZ vapautettiin 2 000 Englannin punnan (GBP) takuita vastaan 19.6.2014 ja samalla hänet velvoitettiin oleskelemaan 14.5.2015 saakka ilmoittamassaan asuinosoitteessa aikavälillä klo 22–07, mitä valvottiin sähköisesti. Lisäksi JZ velvoitettiin ilmoittautumaan poliisilaitoksella aluksi päivittäin ja kolmen kuukauden päästä kolme kertaa viikossa aikavälillä klo 10–12, ja häntä kiellettiin hakemasta ulkomaille matkustamisen mahdollistavia asiakirjoja ja hänet velvoitettiin pitämään matkapuhelin jatkuvasti päällä ja ladattuna. Näitä toimenpiteitä sovellettiin 14.5.2015 saakka, jolloin JZ luovutettiin Puolan viranomaisille.

16 JZ vaatii ennakkoratkaisua pyytäneessä tuomioistuimessa häneen Isossa-Britanniassa sovelletun kotiarestin ja siihen yhdistetyn sähköisen valvonnan kestoajan vähentämistä hänelle määrätyn vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen kestosta. JZ katsoo muun muassa, että puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan nojalla turvaamistoimenpiteen vähentämistä tuomitusta rangaistuksesta koskeva päätös on tehtävä Isossa-Britanniassa voimassa olevien säännösten nojalla ja että niiden mukaan sähköisen valvonnan käyttöön perustuvaa turvaamistoimenpidettä, jonka kesto on vähintään kahdeksan tuntia vuorokaudessa, pidetään vapaudenmenetyksen käsittävänä rangaistuksena.

17 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa tältä osin, että kotiarestin, johon on yhdistetty sähköinen valvonta, kesto voidaan Ison-Britannian lainsäädännön mukaan vähentää tuomitun rangaistuksen kestosta ainoastaan, jos kotiarestin kesto on vähintään yhdeksän tuntia vuorokaudessa, ja että vähennettävä määrä on lähtökohtaisesti puolet turvaamistoimenpiteen kestosta kokonaisiksi päiviksi pyöristettynä.

18 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että JZ:lle asetettu velvollisuus pysytellä öisin asuinosoitteessaan johti siihen, että JZ menetti työpaikkansa, koska hänen työnsä oli tilapäinen eikä työnantajalla ollut velvollisuutta mukauttaa JZ:n työaikoja tämän käytettävissäolon mukaan. Lisäksi kotiarestin ensimmäisten kolmen kuukauden ajan JZ:lla oli velvollisuus ilmoittautua noin 16 kilometrin etäisyydellä asuinosoitteestaan sijaitsevalla poliisiasemalla päivittäin aikavälillä klo 10–12. Vasta näiden kolmen kuukauden kuluttua JZ:n piti ilmoittautua vain kolme kertaa viikossa ja hänellä oli mahdollisuus myös ilmoittautua asuinpaikkaansa lähimpänä sijaitsevalla poliisiasemalla. Tällä ajanjaksolla hän ei onnistunut löytämään työtä, jonka aikataulut olisivat olleet sovitettavissa yhteen hänen käytettävissäolonsa kanssa. JZ oleskeli näin ollen kotona lastensa kanssa ja ainoastaan hänen vaimonsa kävi töissä.

19 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitetun säilöönoton käsitteen tulkinta on olennaisen tärkeää, jotta niitä kansallisia säännöksiä, joiden perusteella vapausrangaistuksen kestoa voidaan vähentää ja joihin lukeutuu rikosprosessilain 607f §, joka otettiin Puolan lainsäädäntöön puitepäätöksen 2002/584 täytäntöön panemiseksi, tulkitaan ja sovelletaan oikealla tavalla.

20 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa tästä, että rikosprosessilain 607f §:ssä tarkoitetusta käsitteestä ”tosiasiallinen vapaudenmenetys” on oikeuskäytännössä ja oikeuskirjallisuudessa esitetty toisistaan poikkeavia tulkintoja.

21 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo, että kun otetaan huomioon puitepäätöksen 2002/584 12 perustelukappale ja SEU 6 artikla, kyseisen puitepäätöksen 26 artiklan 1 kohtaa tulkittaessa on otettava huomioon Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artikla ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tulkinta tästä artiklasta.

22 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan tästä seuraa, että kansallisella tuomioistuimella olisi oltava mahdollisuus arvioida, voidaanko sen käsiteltäväksi saatetussa asiassa kaikkien tuomittuun henkilöön sovellettujen toimenpiteiden ja niiden keston perusteella katsoa, että näitä toimenpiteitä on pidettävä vapaudenmenetyksenä ja siten kyseisten oikeusnormien perusteella ja yhdenmukaisen tulkinnan periaatetta soveltamalla on mahdollisesti vähennettävä tuomitusta vapaudenmenetystä merkitsevästä rangaistuksesta ajanjakso, jonka ajan mainittuja toimenpiteitä on sovellettu.

23 Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan säilöönoton käsitteen tulkitseminen suppeasti siten, että puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohta rajoitetaan koskemaan ainoastaan perinteisiä vapaudenmenetyksen muotoja, kuten vankeutta tai tutkintavankeutta, voisi merkitä perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa vahvistetun suhteellisuusperiaatteen loukkaamista.

24 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että pääasialle luonteenomaista on sellaisten erilaisten turvaamistoimenpiteiden kumuloituminen, joita yhdessä tarkasteltuna voitaisiin pitää vapaudenmenetyksenä. Näiden toimenpiteiden soveltamista useamman kuukauden ajan voitaisiin sen mukaan viime kädessä pitää lisärangaistuksena samasta rikoksesta, josta tuomitulle on jo tuomittu pitkän vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus. Kyseinen tuomioistuin toteaa tältä osin, ettei JZ onnistunut kotiarestinsa aikana hankkimaan palkkatyötä, joka olisi sovitettavissa yhteen hänelle asetettujen ajallisten rajoitteiden kanssa, ja että vastuu kotitalouden toimeentulosta jäi kokonaisuudessaan hänen puolisonsa kannettavaksi.

25 Sąd Rejonowy dla Łodzi – Śródmieścia w Łodzi päätti näin ollen lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavan ennakkoratkaisukysymyksen:

”Onko puitepäätöksen [2002/584] 26 artiklan 1 kohtaa, luettuna yhdessä [SEU] 6 artiklan 1 ja 3 kohdan sekä [perusoikeuskirjan] 49 artiklan 3 kohdan kanssa, tulkittava siten, että ilmaisu ’säilöönotto’ käsittää myös täytäntöönpanojäsenvaltion soveltamat toimenpiteet, joissa on kyse määräyksen kohteena olevan henkilön olinpaikan sähköisestä valvonnasta, joka on yhdistetty kotiarestiin?”

Kiireellinen menettely

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin on pyytänyt tämän ennakkoratkaisupyynnön käsittelemistä unionin tuomioistuimen työjärjestyksen 107 artiklassa määrätyssä kiireellisessä menettelyssä.

27 Kansallinen tuomioistuin toteaa pyyntönsä tueksi, että JZ on vangittuna ja hänelle tuomittu vapaudenmenetyksen käsittävä rangaistus päättyy 9.3.2017. Se katsoo lisäksi, että mikäli ilmenee, että tästä vapaudenmenetyksen käsittävästä rangaistuksesta on tarpeen vähentää kotiarestin ja siihen yhdistetyn sähköisen valvonnan kesto eli ajanjakso 19.6.2014–14.5.2015, tuomittu olisi vapautettava vankilasta välittömästi. Kyseinen tuomioistuin katsoo, että JZ:n mahdollinen vapauttamispäivämäärä riippuu suoraan siitä päivämäärästä, jolloin unionin tuomioistuin antaa ratkaisun sille esitettyyn ennakkoratkaisupyyntöön.

28 Tässä yhteydessä on ensinnäkin korostettava, että käsiteltävänä oleva ennakkoratkaisupyyntö koskee puitepäätöksen 2002/584 tulkintaa, ja kyseinen puitepäätös kuuluu EUT-sopimuksen kolmannen osan vapauden, turvallisuuden ja oikeuden aluetta koskevan V osaston määräysten alaan. Se voidaan siis käsitellä kiireellisessä ennakkoratkaisumenettelyssä.

29 Toiseksi kiireellisyyttä koskevasta edellytyksestä on todettava, että unionin tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan on otettava huomioon se, että pääasiassa kyseessä olevaan henkilöön kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen pitämisensä säilössä riippuu pääasian ratkaisusta (ks. vastaavasti tuomio 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 22 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen). Nyt käsiteltävässä asiassa edellä 27 kohdassa mainituista ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen toimittamista tiedoista ilmenee, että JZ:aan kohdistuu parhaillaan vapaudenmenetys ja että hänen vankeutensa jatkuminen riippuu unionin tuomioistuimen ratkaisusta, koska myöntävä vastaus esitettyyn kysymykseen voisi johtaa hänen välittömään vapauttamiseensa.

30 Unionin tuomioistuimen neljäs jaosto on näin ollen esittelevän tuomarin ehdotuksesta ja julkisasiamiestä kuultuaan päättänyt 6.6.2016 hyväksyä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen pyynnön ennakkoratkaisupyynnön käsittelemisestä kiireellisessä menettelyssä.

Ennakkoratkaisukysymyksen tarkastelu

31 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin tiedustelee lähinnä, onko puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohtaa tulkittava siten, että senkaltaisia toimenpiteitä kuin yhdeksän tuntia yössä kestävä kotiaresti, johon liittyy kyseisen henkilön valvonta sähköisellä valvontapannalla ja velvollisuus ilmoittautua päivittäin tai useamman kerran viikossa poliisilaitoksella tiettyyn kellonaikaan sekä kielto hakea ulkomaille matkustamisen mahdollistavia asiakirjoja, voidaan pitää 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna säilöönottona.

32 Aluksi on muistutettava, että puitepäätöksen 2002/584 sitovasta luonteesta seuraa, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisilla on velvollisuus tulkita kansallista oikeutta sen mukaisesti. Kyseisen viranomaisen on siten tulkittava kansallista oikeutta mahdollisimman pitkälle puitepäätöksen sanamuodon ja tarkoituksen mukaisesti, jotta sillä tarkoitettu tulos saavutettaisiin (ks. vastaavasti tuomio 5.9.2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, 53 ja 54 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

33 Tätä yhdenmukaista tulkintaa koskevaa velvollisuutta tosin rajoittavat yleiset oikeusperiaatteet, eikä se voi olla perustana kansallisen oikeuden contra legem -tulkinnalle. On kuitenkin niin, että yhdenmukaisen tulkinnan periaate edellyttää, että kansalliset tuomioistuimet tekevät toimivaltansa rajoissa kaiken mahdollisen ottamalla huomioon kansallisen oikeuden kokonaisuudessaan ja soveltamalla siinä hyväksyttyjä tulkintatapoja taatakseen kyseessä olevan puitepäätöksen täyden tehokkuuden ja päätyäkseen ratkaisuun, joka on puitepäätöksellä tavoitellun päämäärän mukainen (ks. vastaavasti tuomio 5.9.2012, Lopes Da Silva Jorge, C-42/11, EU:C:2012:517, 55 ja 56 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

34 Puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan sanamuodon mukaan pidätysmääräyksen antanut jäsenvaltio vähentää eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuvan säilöönottoajan vapausrangaistuksen kokonaisajasta, joka olisi suoritettava pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen tai turvaamistoimenpiteen tuomitsemisen seurauksena.

35 Unionin tuomioistuimen vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan sekä unionin oikeuden yhtenäinen soveltaminen että yhdenvertaisuusperiaate edellyttävät, että unionin oikeuden sellaisen säännöksen sanamuotoa, joka ei sisällä nimenomaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen sen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi, on tavallisesti tulkittava koko Euroopan unionissa itsenäisesti ja yhtenäisesti (ks. vastaavasti tuomio 17.7.2008, Kozłowski, C-66/08, EU:C:2008:437, 42 kohta ja tuomio 24.5.2016, Dworzecki, C-108/16 PPU, EU:C:2016:346, 28 kohta).

36 Kyseinen säännös ei sisällä minkäänlaista viittausta jäsenvaltioiden oikeuteen sen sisällön ja ulottuvuuden määrittämiseksi.

37 Näin ollen on katsottava, että puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdassa oleva säilöönoton käsite on unionin oikeuden itsenäinen käsite, jota on tulkittava itsenäisesti ja yhtenäisesti unionin alueella, ja tässä tulkinnassa on otettava huomioon säännöksen sanamuoto ja asiayhteys ja kyseisellä lainsäädännöllä tavoiteltu päämäärä (ks. vastaavasti tuomio 29.10.2015, Saudaçor, C-174/14, EU:C:2015:733, 52 kohta).

38 Puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan sanamuodosta on ensinnäkin muistutettava, että jossakin kieliversiossa käytettyä unionin oikeuden säännöksen sanamuotoa ei voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena, eikä sille voida antaa etusijaa muihin kieliversioihin nähden. Unionin oikeuden säännöksiä on nimittäin tulkittava ja sovellettava yhtenäisesti ottaen huomioon kaikilla unionin kielillä laaditut versiot (ks. vastaavasti tuomio 29.4.2015, Léger, C-528/13, EU:C:2015:288, 35 kohta).

39 Tästä on todettava, että puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan eri kieliversiot poikkeavat toisistaan. Esimerkiksi saksankielisessä, kreikankielisessä ja ranskankielisessä versiossa käytetään ilmaisuja ”Freiheitsentzugs”, ”στέρηση της ελευθερίας” ja ”privation de liberté” viittaamaan kohteluun, joka asianomaiseen henkilöön olisi kohdistettava pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa, ja ilmaisuja ”Haft”, ”κράτηση” ja ”détention” viittaamaan kyseisestä tuomiosta vähennettäväksi tulevaan ajanjaksoon, kun taas englanninkielisessä ja puolankielisessä versiossa käytetään kyseisessä 26 artiklan 1 kohdassa pelkästään ilmaisuja ”detention” ja ”zatrzymania”. Kyseisen säännöksen hollanninkielisessä versiossa sitä vastoin käytetään yksinomaan sanaa ”vrijheidsbeneming”, joka vastaa ilmaisua ”vapaudenmenetys”.

40 Tältä osin on todettava, että yhtäältä ilmaisuja ”säilöönotto” [détention] ja ”vapausrangaistus” [privation de liberté] käytetään puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan eri kieliversioissa keskenään vaihtoehtoisina ja että toisaalta nämä käsitteet ovat samankaltaisia ja niiden tavanomainen merkitys viittaa tilanteeseen, jossa on kyse säilössä tai vangittuna pitämisestä eikä pelkästä liikkumisvapauden rajoituksesta.

41 Toiseksi puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan asiayhteydestä on todettava, että puitepäätöksen 12 artiklassa säädetään, että kun henkilö otetaan kiinni eurooppalaisen pidätysmääräyksen perusteella, täytäntöönpanosta vastaava oikeusviranomainen tekee täytäntöönpanojäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti päätöksen siitä, onko säilössä pitämistä jatkettava, sekä täsmennetään, että väliaikainen vapauttaminen on mahdollista milloin hyvänsä tämän lainsäädännön mukaisesti edellyttäen, että toimivaltainen viranomainen toteuttaa tarpeellisiksi katsomansa toimenpiteet kyseisen henkilön pakenemisen estämiseksi. Tämän säännöksen mukaan säilöönotolle on siis olemassa vaihtoehto eli väliaikainen vapauttaminen, johon yhdistetään toimenpiteet kyseisen henkilön pakenemisen estämiseksi.

42 Kolmanneksi puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdalla tavoitellusta päämäärästä on todettava – kuten julkisasiamies ratkaisuehdotuksensa 60 kohdassa totesi –, että tässä artiklassa säädetyllä velvollisuudella vähentää eurooppalaisen pidätysmääräyksen täytäntöönpanosta johtuva säilöönottoaika pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa kärsittävän vapaudenmenetyksen kokonaiskestosta on tarkoituksena konkretisoida puitepäätöksen 2002/584 12 perustelukappaleessa ja 1 artiklan 3 kohdassa tarkoitettu perusoikeuksien kunnioittamista koskeva yleinen tavoite siten, että samalla turvataan kyseiselle henkilölle perusoikeuskirjan 6 artiklassa taattu oikeus vapauteen sekä perusoikeuskirjan 49 artiklan 3 kohdassa tarkoitetun rangaistusten soveltamista koskevan suhteellisuusperiaatteen tehokas vaikutus.

43 Koska puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdassa velvoitetaan ottamaan huomioon koko ajanjakso, jonka henkilö on ollut säilöön otettuna pidätysmääräyksen täytäntöönpanojäsenvaltiossa, kyseisellä säännöksellä taataan, että tämän henkilön kokonaissäilöönottoaika –

täytäntöönpanojäsenvaltiossa ja pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa – ei viime kädessä ylitä sen vapaudenmenetyksen käsittävän rangaistuksen kestoa, johon hänet on pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa tuomittu.

44 Kuten Puolan hallitus ja Euroopan komissio huomauttavat sekä kirjallisissa huomautuksissaan että istunnossa, säilöönottoa tarkoittava vapaudenmenetys voi olla ominaista sekä vankeudelle että erityistapauksessa muille toimenpiteille, joissa ei ole kyse vankeudesta suppeassa merkityksessä mutta jotka ovat kuitenkin siinä määrin pakottavia, että ne voidaan rinnastaa vankeuteen. Niiden mukaan tämä pätee toimenpiteisiin, jotka luonteensa, kestonsa, vaikutustensa ja toteuttamistapansa vuoksi ovat niin intensiivisiä, että niiden kohteena oleva henkilö menettää vapautensa tavalla, joka on rinnastettavissa vankeuteen.

45 Tästä seuraa, ettei puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohtaa voida tulkita siten, että siinä ainoastaan asetetaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneelle jäsenvaltiolle velvollisuus vähentää pelkästään vankeusajanjaksot pidätysmääräyksen täytäntöönpanojäsenvaltiossa mutta ei niitä ajanjaksoja, joiden aikana on sovellettu sellaisia muita toimenpiteitä, jotka merkitsevät sellaista vapaudenmenetystä, joka vastaa vaikutuksiltaan vankeutta.

46 Puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan sanamuodosta, asiayhteydestä ja sillä tavoitellusta päämäärästä seuraa siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitetulla säilöönoton käsitteellä ei tarkoiteta vapauden rajoituksen käsittävää toimenpidettä vaan toimenpidettä, joka käsittää vapaudenmenetyksen, mikä ei välttämättä tapahdu vankeuden muodossa.

47 Kun otetaan huomioon edellä todettu ja se, että on erotettava toisistaan yhtäältä vapauden rajoituksen käsittävä toimenpide ja toisaalta vapaudenmenetyksen käsittävä toimenpide, puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettua säilöönoton käsitettä on tulkittava siten, että sillä tarkoitetaan vankeuden lisäksi kyseiselle henkilölle määrättyjä kaikkia sellaisia toimenpiteitä tai sellaisten toimenpiteiden kokonaisuutta, jotka luonteensa, kestonsa, vaikutustensa ja toteuttamistapansa vuoksi merkitsevät sitä, että kyseinen henkilö menettää vankeuteen rinnastettavalla tavalla vapautensa.

48 Tästä on todettava, että Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 1 kappaleessa – joka vastaa perusoikeuskirjan 6 artiklaa – tarkoitettua käsitettä ”oikeus vapauteen” koskeva Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytäntö tukee tätä tulkintaa.

49 Tässä asiayhteydessä on muistutettava, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdassa määrätään, että siltä osin kuin perusoikeuskirjan oikeudet vastaavat Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattuja oikeuksia, niiden merkitys ja ulottuvuus ovat samat kuin mainitussa sopimuksessa.

50 Tältä osin kyseistä 52 artiklan 3 kohtaa koskevista selityksistä, jotka SEU 6 artiklan 1 kohdan kolmannen alakohdan ja perusoikeuskirjan 52 artiklan 7 kohdan mukaan on otettava huomioon sen tulkinnassa (ks. vastaavasti tuomio 26.2.2013, Åkerberg Fransson, C-617/10, EU:C:2013:105, 20 kohta ja tuomio 27.5.2014, Spasic, C-129/14 PPU, EU:C:2014:586, 54 kohta), ilmenee, että perusoikeuskirjan 52 artiklan 3 kohdan tarkoituksena on varmistaa tarvittava johdonmukaisuus perusoikeuskirjaan sisältyvien oikeuksien ja Euroopan ihmisoikeussopimuksessa taattujen vastaavien oikeuksien välillä, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta unionin oikeuden ja Euroopan unionin tuomioistuimen riippumattomuuteen (ks. vastaavasti tuomio 15.2.2016, N., C-601/15 PPU, EU:C:2016:84, 47 kohta).

51 Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen mukaan Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 1 kappaleessa taattu oikeus vapauteen ei koske pelkkiä liikkumista koskevan vapauden rajoituksia, vaan kyseisen artiklan alaan kuuluvat ainoastaan vapaudenmenetyksen käsittävät toimenpiteet. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on todennut, että sen määrittämiseksi, onko henkilöltä riistetty vapaus Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklassa tarkoitetulla tavalla, lähtökohtana on pidettävä tämän henkilön konkreettista tilannetta ja huomioon on otettava useita

perusteita, kuten arvioitavana olevan toimenpiteen luonne, kesto ja toteuttamistapa (ks. vastaavasti Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen tuomio 6.11.1980, Guzzardi v. Italia, CE:ECHR:1980:1106JUD 000736776, 92 kohta ja tuomio 5.7.2016, Buzadji v. Moldovan tasavalta, CE:ECHR:2016:0705JUD 002375507, 103 kohta).

52 Euroopan ihmisoikeustuomioistuin katsoi tältä osin 20.4.2010 antamassaan tuomiossa Villa v. Italia (CE:ECHR:2010:0420JUD001967506, 43 ja 44 kohta), että toimenpiteitä, joilla henkilö velvoitetaan ilmoittautumaan kerran kuukaudessa valvonnasta vastaavassa poliisiviranomaisessa, olemaan yhteydessä asianomaisen sairaalan psykiatrian yksikköön, asumaan täsmällisesti määritetyssä paikassa, olemaan poistumatta kotikuntansa alueelta sekä pysyttelemään asuinosoitteessaan aikavälillä klo 22–07, ei pidetty Euroopan ihmisoikeussopimuksen 5 artiklan 1 kappaleessa tarkoitettuna vapaudenriistona.

53 Pannessaan täytäntöön puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdan eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusviranomaisen on tutkittava, onko henkilöön täytäntöönpanojäsenvaltiossa kohdistetut toimenpiteet rinnastettava edellä 47 kohdassa tarkoitetun kaltaiseen vapaudenmenetykseen ja onko niitä näin ollen pidettävä kyseisen 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna säilöönottona. Jos kyseinen oikeusviranomainen päätyy tässä tutkinnassaan siihen, että asianlaita on näin, mainitun 26 artiklan 1 kohdan mukaan on olemassa velvollisuus vähentää eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneessa jäsenvaltiossa suoritettavan vapaudenmenetyksen kokonaiskestosta koko se ajanjakso, jonka ajan näitä toimenpiteitä on sovellettu.

54 Tältä osin on korostettava, että vaikka yhdeksän tuntia yössä kestävän kotiarestin, johon liittyy kyseisen henkilön valvonta sähköisellä valvontapannalla ja velvollisuus ilmoittautua päivittäin tai useamman kerran viikossa poliisilaitoksella tiettyyn kellonaikaan sekä kielto hakea ulkomaille matkustamisen mahdollistavia asiakirjoja, kaltaisilla toimenpiteillä varmasti rajoitetaan kyseisen henkilön liikkumisvapautta, niitä ei kuitenkaan lähtökohtaisesti voida pitää siinä määrin pakottavina, että ne merkitsisivät vapaudenmenetystä ja niitä voitaisiin siten pitää puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohdassa tarkoitettuna säilöönottona.

55 Koska kyseisessä 26 artiklan 1 kohdassa kuitenkin säädetään ainoastaan eurooppalaisen pidätysmääräyksen kohteena olevan henkilön perusoikeuksien suojan vähimmäistasosta, sitä ei voida tulkita – kuten julkisasiamies totesi ratkaisuehdotuksensa 72 kohdassa – siten, että se estäisi kyseisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusviranomaista vähentämästä tässä jäsenvaltiossa suoritettavan vapaudenmenetyksen kokonaiskestosta koko sitä ajanjaksoa, jonka ajan tähän henkilöön sovelletaan täytäntöönpanojäsenvaltiossa toimenpiteitä, jotka eivät merkitse vapaudenmenetystä vaan vapauden rajoitusta, tai osaa tästä ajanjaksosta.

56 Lopuksi on muistutettava, että eurooppalaisen pidätysmääräyksen antaneen jäsenvaltion oikeusviranomainen voi edellä 53 kohdassa tarkoitetussa tutkinnassa puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 2 kohdan nojalla pyytää täytäntöönpanojäsenvaltion toimivaltaiselta viranomaiselta kaikki tiedot, joiden toimittaminen katsotaan tarpeelliseksi.

57 Edellä todetun perusteella esitettyyn kysymykseen on vastattava, että puitepäätöksen 2002/584 26 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että yhdeksän tuntia yössä kestävän kotiarestin, johon liittyy kyseisen henkilön valvonta sähköisellä valvontapannalla ja velvollisuus ilmoittautua päivittäin tai useamman kerran viikossa poliisilaitoksella tiettyyn kellonaikaan sekä kielto hakea ulkomaille matkustamisen mahdollistavia asiakirjoja, kaltaiset toimenpiteet – kun otetaan huomioon näiden toimenpiteiden muodostaman kokonaisuuden luonne, kesto, vaikutukset ja toteuttamistapa – eivät lähtökohtaisesti ole siinä määrin pakottavia, että ne merkitsisivät vaikutukseltaan vankeuteen rinnastettavaa vapaudenmenetystä ja että niitä siten voitaisiin pitää tässä säännöksessä tarkoitettuna säilöönottona, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin varmistettava.

Oikeudenkäyntikulut

58 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (neljäs jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

Eurooppalaisesta pidätysmääräyksestä ja jäsenvaltioiden välisistä luovuttamismenettelyistä 13.6.2002 tehdyn neuvoston puitepäätöksen 2002/584/YOS, sellaisena kuin se on muutettuna 26.2.2009 tehdyllä neuvoston puitepäätöksellä 2009/299/YOS, 26 artiklan 1 kohtaa on tulkittava siten, että yhdeksän tuntia yössä kestävän kotiarestin, johon liittyy kyseisen henkilön valvonta sähköisellä valvontapannalla ja velvollisuus ilmoittautua päivittäin tai useamman kerran viikossa poliisilaitoksella tiettyyn kellonaikaan sekä kielto hakea ulkomaille matkustamisen mahdollistavia asiakirjoja, kaltaiset toimenpiteet – kun otetaan huomioon näiden toimenpiteiden muodostaman kokonaisuuden luonne, kesto, vaikutukset ja toteuttamistapa – eivät lähtökohtaisesti ole siinä määrin pakottavia, että ne merkitsisivät vaikutukseltaan vankeuteen rinnastettavaa vapaudenmenetystä ja että niitä siten voitaisiin pitää tässä säännöksessä tarkoitettuna säilöönottona, mikä ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen on kuitenkin varmistettava.

Allekirjoitukset